

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Franziskanische Texte - Cod. St. Peter perg. 28

Zabern, [Überwiegend 1494-1495]

De paupertate

[urn:nbn:de:bsz:31-19346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-19346)

Doctor sacre theologie Gregorius. magister grosse
teste Incomensis episcopus. in sermone suo qui
sic incipit Pauper et mops laudabunt nomen et domine

Loquens de paupertate inter alia sic dicit

Spes hinc ut dicit Augustinus. est venenum cupiditatis
vel ut alius textus habet. Venenum caritatis est cupiditas

In religiosis ergo purgatur caritatis venenum. Et aliqui
ut hoc faciant peferunt. talem religionis professio-
nem accipiunt. quod nichil pro seipso nec pro tota congrega-
tione in qua sunt aliquid possidere possunt. Et ista
maxime assimilantur discipulis christi. in quibus et
a quibus nichil proprium habebatur. nec personaliter nec in
communi

Et post. Hec igitur paupertas que non solum nichil
cupit et omnia contempnit. sed etiam tam plene potesta-
tem possidendi sibi tollit. quod nec in se nec aliter
aliquid possidere possit. est velut culmen. et fa-
stigiū. decus et ornamentum paupertatis. Et sic dicitur
pro excellentia canticum canticorum. sic et hec dicitur pro pau-
peras paupertatum. Et hec est similior paupertati ihesu
christi. Et sicut honorabilior est in curia qui Regem
propinquioribus partibus insequitur. et similio-
ribus vestibus vestimento regali induitur. sic
et illi qui hanc excellentem paupertatem induunt. sunt
ceteris sunt merito honorabiliores. quod Christum Re-
gem propinquius sequuntur. et nuditate paupertatis
qua Christus pro nobis induere voluit. expressius
et decoratius induuntur. **Hec ille veritatis
acutissimus investigator.**

De excellencia et nobilitate Euangelice
paupertatis Mellifluis doctor scilicet Bernhar-
dus sup illud mathei v^{to} Aperiens os suū
docebat eos dicēs Bēi paupes spū *ita inquit.*

Vere apertū ē os eius. in quo omīs the-
sauri sapie et scie sūt reconditi. et vere
ei⁹ hec doctrina. qui in apocalipsi lo-
quitur. ecce noua facio oīa. Quī p̄ prophetam
ante p̄dixerat. Aperīā os meū. eructabo absco-
dita a constitucōe mūdi. Quid em̄ tā absco-
diti⁹ q̄ paupertatē esse beatā. Attamen veritas
loquitur que nec falli nec fallere potest. et ip̄a
est que dicit. qm̄ bēi paupes spū. Sic vos in-
sensati filij adam diuicias queritis. diuicias
desideratis usqz adhuc. cū iam bēitudo pauperū
diuinitus cōmendata. predicata mūdo. credi-
ta sit ab homībus. Querat eas paganus qui
sine deo uiuit. querat iudeus. qui terrenas pro-
missiones accepit. Sed qua fronte magis. aut
qua mente cristian⁹ diuicias querit. postq̄
cristus beatos esse pauperes predicauit.
Quousqz filij aliam quousqz vanitatē loq̄t²

os vrm. ut btm dicatis pplm cui hec snt.
hec visibilia. hec pncipia. cu filius dei os
suu aprens locutus sit veritate. btos esse
paupes. ⁊ ve diuitibus. **S**ed diligenter
attende. qd no simplicit' paupes noiat
pp' plebeios paupes. necessitate misera-
bili no laudabili volutate. **S**pero equidem
profutura eis apud diuine bonitatis mise-
ricordia. hac ipam afflictiois sue miseria
Scio tñ dñm hoc in loco no de hui' moi fuisse
locutu. sed de his qui possunt dice cu ppha. **V**olu-
tare sacrificabo e'. **N**am tamen nec voluntaria
qdem paup'as ois laude hnt apud deu. **N**am
⁊ phi sua oia reliquisse legunt. ut expediti cu-
ris mundialibus. studio vanitatis possent va-
care liberi. ⁊ nolebant censu habudare terre-
noz. ut habudarent magis in sensu suo. hos
discernit qd dictu e spu. id e spuali voluntate.
pp' solu bñplacitu dei. ⁊ aiay salute. qm ipoz
e regnu celoz. **B**eatu vere. siquide ipoz e regn'
celoz. **S**ed q's e q sic loqt. qui sic btificat
paupes ⁊ sic dicat. **M**ultas poterit vez esse.

3

Erit sine dubio. Siquidem uerax et potens est qui
promittit. Si murmurat inimicus. respondebit
ei. *Alu* non licet mihi facere quod uolo. *Nonne* oculus tuus
nequus est. quia ego bonus. *Si* tu iure humiliatus
es. pro eo quod aduersum me exaltare te uoluisti. nonne
qui se humiliant propter me. merito sunt exaltandi.
Et uere fratres si miserimus ille e celo directus est. quoniam
affectauit celsitudinem. altitudinemque gaudiuit. sub
limitate presumpsit. nonne consecutus est beatus esse.
qui sponte in paupertatis humilitate sese depo-
nuit. et iuxta domini promissionem ipsorum est regnum celorum. quod
perdidit iste. *Et* attende quod sapienter ordinaue-
rit sapientia contra peccatum primum. remedium primum op-
ponens. *Ille* si aperuerit dicat. *Vis* obtinere celum
quod perdidit superbiens angelus. qui confusus est
in uirtute sua. et in multitudinem diuitiarum suarum. pau-
peratis uilitate amplectere. et tunc erit. *Ille*.
Et licet beatus bernardus dicit quod philosophi reliquerunt
bona temporalia propter studium uanitatis. tamen mira
leguntur in eorum dictis conceptum diuitiarum magis
extollentia. ex quibus unus fuit Alpuleius
philosophus de quo beatus Augustinus octauo de ciuitate dei dicit

In lingua greca & latina Apuleius afer
extitit platonius nobilis **Et in epla ad
Marcellinū i fine mltā de eadē dicit**

**Hic itaqz Lucius Apuleius in Apologia sua
quā scripsit contē quēdā Emilianū noīe suū
aduersariū oratione prima sic inquit**

Dem michi etiā paupertate obprobrauit.

Acceptū q̄ phō crimen. & ultro profitendū

**Enūvero paupertas olim phie vernacula ē.
frugi sobria. paruo potens. emula laudis.**

aduersū diuicias possessa. hūmīlī secūra. cul-

tus simplex. consilio benesuada. Nēmēm

vnq̄ supbia inflauit. nēmēm i potēcia

deprauauit. nēmēm tirāide efferauit.

delicia ventris & inguinū neqz vult ulla

neqz pot. Quippe hec & alia flagicia diuiciaz

aliū solent. Paupertas vnq̄ prisca apd

scā om̄ ciuitatū conditrix. om̄ arcū re-

perare. om̄ pctoz mops. oīs glorie mun-

fica. cūctis laudibus apd om̄s nacōes per-

fūcta Eadem em̄ paupertas apd grecos in

Aristide iusta. in Socrate sapiens. in Lyone

70 cōgruū
dictū apa
gano.

4
ro diserta. Eadem etiā paupertas populo roma-
no imperium a primordio fundavit. *Infra.*

Possū quē tibi et ipi nōis cōtrouersia facē. nem-
inē nostrū pauperem esse qui superuacua nōlit.
possit necessaria. que natura oppido pauca sūt.

Nā is plurimū hēbit. qui nōmū desidēbit.

Hēbit em̄ cōtū uolet. qui nolet nōmū. Et

idcirco diuitie nō meli⁹ in fūdīs et in fenore

q̄ in ipō hoīs estimant̄ aīō. Quī si ē auari-

cia egen⁹. et ad om̄e lucz in expleblis. nec

monab⁹ auri faciabit̄. sed sp̄ aliqd̄ ante parta

uti augeat mendicabit. Que quē uera con-

fessio ē paupertatis. Om̄s em̄ cupido accendi

ex optiōe i opie uēit. Nec refert q̄ magnū sit.

qd̄ tibi min⁹ est. *Infra.* Et idē didici ca re p-

cedē maxie deos hoīb⁹. q̄ nllā re ad usū sui

idigeat. **H**ḡ ex nob̄ cui q̄ nōm̄is opus sit.

eū esse deo similiozē. *Uet̄ ille pagani.*

Et ali⁹ ph̄s dict⁹. Secundus. interrogat⁹

ab impatore Adriano helio quid esset

paupertas r̄ndit sc̄ptō. q̄ p̄posuāt nō loqui.

Pauupertas est odib̄le bonū. Sanctitatis ma-

ter. Curaz remotio. Sapie repatrie. Negoaii
sine damno. possessio absqz calūnia. Sine
sollititudine felicitas. Seneca quoqz pre-
ceptor. Neromis in eplis ad lucillū de
paupertate tam preclara tamqz euā-
gelice perfectioni consona eloquitur.
ut si ea quicūqz etiā precipuus doctor
catholicus dixisset. laudē merito h̄ret.
Inter alia hec pauca d̄ multa.

Lucille. nape cū paupertate habere
cōmerciū. Nūde contempnē opes. Nemo
alias est deo dignus. cū qui opes cōtem-
pserit. Honestas res est leta paupertas
Paupertas em̄ expedita secura ē. Si ad
naturā vixeris. nūq̄ eris pauper. si ad
opinionē. nūq̄ eris diues. Exiguū natu-
ra desiderat. opinio vero īmensum. h̄ r̄.
Si igit̄ pagani tam alte de paupertate
senserūt cui⁹ tñ verā radicem ignora-
uerūt multo alia⁹ ⁊ p̄fūdi⁹ debent h̄re
sensū de euāgelica paupertate h̄i. qui pro-
fessores ip̄i⁹ effecti. tanto lucidius eius cō

5

templant pulchritudine quanto propinquiores
soli iusticie per imitationem efficiuntur.
Unde et beatissimus pater noster franciscus videns
quod saluator noster ihesus christus in hac vita regnum ce-
lorum euangelice paupertati tradidit pro mercede.
cum alijs uirtutibus solum de futuro promiserit. tanto
spiritus feruore eam sibi desponsauit. quod in ea
cupiebat omnis excedere. qui ex ea didicerat se
omnibus inferiorum reputare. **U**nde quia propter vo-
lens sui ordinis fratres nihil possidere in terra mo-
riencium. sed totum eorum desiderium trahere ad bona
in terra uiuentium. precepit eis dicens fratres nihil
sibi accipiant nec domum nec locum nec aliquam
rem. sed tamquam peregrini et aduene in hoc seculo in paup-
tate et humilitate domino famulantes. vadant pro eleo-
sina confidenter. et cetera. **H**ec sit portio uestra. que per-
ducit in terram uiuentium. **C**ui dilectissimi fratres co-
taliter inherentes. nichil aliud pro nomine domini nostri ihesu
christi in perpetuum sub celo habere uelitis. quia hec suffi-
ciat uobis. **H**anc igitur euangelicam paupertatem tamquam
petram immobilem in sui regule pro fundamentum in-
dissolubili collocauit. ita ut quicumque eam deuote

Formalis Diuisio Regule

fideliter & feruent' amplectuntur. nō debent
solicitari de terrenis quib' parati sūt celestia
& iuxta aplm sūt eq̄ nich' hēntes & oīa possi-
dentes. qz qui hāc vere hēt. habet & deū. & q̄
hēt deū. oīa hēt & q̄ oīa hēt. nich' plus requirit.

Regula Scīssimī prīs nrī Francisci scdm
Seraphicū Doctore sōi Bonauenturā
epistolari more Inchoat' Honorius eps
Narracōe deducit' Regla & vita mōz fr̄m
Conclōe terminat'. In illi g' oīo hōm licet
sta regla que xij hēt capla ad modū xij portaz.
per illā ciuitatē significat' que in apocalipsi xij
portis hūisse describit'. hīs ab Oriente portas
tres. Ab Aquilone portas tres. Ab Occidente
portas tres. Ab meridie portas tres. **Tres p̄me**
rubricē q̄i tres porte radios respiciūt orientis.
Tres scdē excludūt pericula aquilonis **Tres**
tercie obuiant eume occidentis. **Tres ulti-**
me Australibus sūt referte delicijs
Prima rubrica Religionē sūmarie instituit
Regula & vita mōz fr̄m hec est 2ca.